

ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

ВИШИНСЬКИЙ Святослав Дмитрович

УДК 165.612

**ОНТОЛОГІЧНІ ВИМІРИ
ІНТЕГРАЛЬНОГО ТРАДИЦІОНАЛІЗМУ**

Спеціальність 09.00.01 –
онтологія, гносеологія, феноменологія

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата філософських наук

Київ — 2013

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Інституті філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, відділ філософської антропології.

Науковий керівник: доктор філософських наук, професор
ЗАГОРОДНЮК Валерій Петрович,
Інститут філософії імені Г.С. Сковороди НАН України,
провідний науковий співробітник

Офіційні опоненти: доктор філософських наук, професор
РИЖКО Володимир Антонович,
Центр гуманітарної освіти НАН України,
директор

кандидат філософських наук
ПОЛТАВЦЕВ Олександр Геннадійович,
Київський обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних кадрів Департаменту освіти
і науки Київської обласної державної
адміністрації,
завідувач кафедри управління освітою

Захист відбудеться « 25 » жовтня 2013 року о 14-ій годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.161.02 в Інституті філософії імені Г.С. Сковороди НАН України за адресою: 01001, м. Київ-1, вул. Трьохсвятительська, 4.

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України за адресою: 01001, м. Київ-1, вул. Трьохсвятительська, 4.

Автореферат розісланий « 20 » вересня 2013 року.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради
кандидат філософських наук

Л.А. Ситніченко

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Постановка у другій пол. XX ст. питання про постмодерн, його сутність та характер утвердження в якості нової цивілізаційної парадигми, котра приходить на зміну епосі модерну, дозволяє здійснити важливе аналітичне порівняння трьох головних цивілізаційних фаз, їхніх онтологій і типів раціональності. Унікальність перехідного етапу, на якому нині очевидно перебуває світова цивілізація, полягає в можливості найбільш об'єктивно дослідити та виявити особливості як архаїчної, так і модернової та постмодернової онтологічних парадигм, виходячи з позиції відносної рівновіддаленості від структур кожної з них. Особливого значення для розуміння природи постсучасного набуває проблема її походження та пов'язаності із попередніми періодами історичного становлення філософії – зокрема, дискусійне питання зв'язку між т.зв. «премодерном» та постмодерном. Достатньо широке висвітлення онтологічних обрисів постсучасності в порівнянні з Новим часом виявляється неповним без експлікації першої парадигми, котра співпадає із добою міфологічного світогляду, «зачаклованого» світу та «суцільного» буття. Рецепція донаукових та дофілософських онтологій та їх елементів на матеріалі традиціоналістської та консервативно-революційної філософій становить поле дисертаційного дослідження, дозволяючи виявити архаїчні пласти та їхній вплив на філософію пізнього модерну і постмодерну. В цьому ключі очевидно, що для найбільш повного вивчення проблеми, окрім розгляду філософії Ф. Ніцше, фундаментальної онтології (М. Гайдегер) та ряду досліджень у суміжних сферах (К. Юнг, М. Еліаде), додаткового залучення потребують матеріали неакадемічних, з т.з. модерну, течій – зокрема, школи інтегрального традиціоналізму (Р. Генон, Ю. Евола, Ф. Шуон, Т. Буркхардт та ін.), роль якої в критиці класичної раціональності та онтологічних основ модерну в перспективі некласичної філософії залишається маловивченою, як і її значення для самої появи теорії парадигм. З іншого боку, висвітлення проблеми вимагає і звернення до ідейно-філософських пошуків ряду європейських авторів поч. і сер. XX ст., які в науці об'єднані терміном «консервативна революція» (Е. Юнгер, Ф. Юнгер, О. Шпенглер, К. Шмітт та ін.), що дозволяє дослідити питання під новим кутом зору, показавши сутність еволюції консервативної парадигми в її відношенні до героїко-міфологічної природи премодерну, революційну трансформацію у фазі пізнього модерну самого поняття консерватизму, його зв'язок зі становленням парадигми постмодерну – та новітніх метафізичних інтерпретацій модернізму.

Таким чином детальний розгляд ряду філософських та культурних течій кін. XIX – поч. XXI ст., узагальнених нами як у ключі консервативно-традиціоналістської думки, так і в перспективі видимого або завуальованого відтворення ними тих чи ін. архаїчних онтологій, дозволить виявити природу та еволюцію структур премодерну на тлі переходу від некласичної раціональності модерну до посткласичної раціональності постмодерну. Подібне діахронічне з'ясування на широкому філософському матеріалі еволюції та ролі архаїчного в деструкції класичної раціональності окреслює горизонти кращого розуміння постсучасності, її природи та генезису. Перспективний напрям такого дослідження сутнісно полягає у визначенні того, в якій мірі післясучасне в дійсності є відтворенням (або емансипацією) передсучасного, і в якій мірі поворот до архаїки, антики та символічного в рамках некласичної філософії та ідейно-культурних течій цього періоду призвів не лише до ревізії гносеологічного потенціалу модерну, але й до становлення на його уламках нової постмодернової парадигми. Дана проблема не настільки однозначна і вирішення її парадоксальним чином слід шукати саме в ідейних, культурних та філософських феноменах кін. XIX – сер. XX ст., котрі чітко позиціонували себе за рамками або у фіналі модерну, протиставляючи йому своє комплексне та послідовне бачення передсучасності не тільки в якості відносно поміркованої ревізії (сфера академічної філософії), але й дійсної революції (в галузі ідеології, культури, езотеризму та неакадемічної філософії). З'ясування на їх матеріалі сутності премодерну (чи, якщо бути точнішими: їхньої візії премодерну, діаметрально протилежної зверхньо-критичній настанові позитивістської науки), дозволяє означити сам хід трансформації оцінок міфу, архаїки та передсучасного в західній свідомості, починаючи від другої пол. XIX ст. та становлення некласичної раціональності, а, отже, і виявити явні та приховані механізми, котрі спричинили до подальшого утвердження постмодернових стратегій.

Ступінь розробленості проблеми. Актуальність дослідження домодернових онтологій намітилась у науці та філософії одночасно з кризою фундаментальних основ Нового часу, що виразилась у становлення «філософії підозри» (Ф. Ніцше), а за нею і в перегляді класичних основ філософії та науки в цілому, переосмисленні значення міфу в людській психології (К. Юнг, Е. Нойман) та культурі (Р. Отто, М. Еліаде, Ж. Дюмезіль, А. Корбен), новому погляду на витоки європейського мислення (М. Гайдегер) та його співвідношення з альтернативними онтологіями (К. Леві-Строс). При цьому внесок окремих філософських течій, як то інтегрального традиціоналізму та «консервативної революції», у становлення некласичних онтологій

завичай залишався недооціненим дослідниками. Підстави для альтернативного погляду на ці течії ми знаходимо в самих першоджерелах, у яких недвозначно рефлексується проблема «вічного» та «сучасного», «надлюдського» та «людського», «істинного» та «хибного», «традиційного» і «модернового» – з опорою на діалектику двох історичних полюсів, фундаментальне переосмислення Початку, а відтак і висунення нових оцінок Новому часу як Завершенню. Одним із перших цю ситуацію констатує французький мислитель Р. Генон, який відзначає не лише негативні риси модерну як «хибної» онтології, але й передбачає його завершення та перехід у нову, симулятивну фазу, котру пов'язує з частковою реанімацією архаїчного в культурі. Подібні профетичні тези в тій чи іншій мірі резонують з творчістю італійського традиціоналіста Ю. Еволи і німецьких філософів Ф. Ніцше, М. Гайдегера та Е. Юнгера, яких ми можемо розглядати в якості ключових фігур ревізії новочасної онтології. Роботи Ю. Еволи, основоположні праці М. Гайдегера з ревізії метафізики та курси лекцій по філософії досократиків і Ф. Ніцше, філософська есеїстика Е. Юнгера, як і епохальні роботи О. Шпенглера, Е. Гуссерля та М. Еліаде виступають тими векторами, в яких намітився новий поворот у філософській історії буття.

Більш або менш детально онтологічний зріз цієї проблеми діагностовано в дослідженнях П. Бурдьє, Ж. Грондена, Ж. БофFRE, Дж. Юнга, П. Козловскі, присвячених фундаментальній онтології та ідеологіям «консервативної революції». Аспекти парадигмального повороту у філософії інтегрального традиціоналізму розглянули В. Квін, М. Седжвік, розкривши генезу та ідейну еволюцію традиціоналізму. Історико-філософський, релігієзнавчий і культурологічний напрями вивчення ортодоксальної течії традиціоналізму розвинули дослідники П. Шакорнак, Р. Вотерфілд, Ж. Борелля, Г. Олдмедоу, Дж. Катсінгер, Ж.-Б. Аймар і П. Льоде, М. Фіцджералд, В. Гайнріх, Ф. Базан, Р. Алльо, А. Февр. Дослідження неортодоксальної версії традиціоналізму та його зв'язків з неокласичними філософіями здійснили Ж.-П. Ліппі, А. Гюйо-Жанен, Р. Мельчюнда, Л. Сент-Етьєн, Ш. Шампетье, Ф. Белле, П. Фенілі, А. де Бенуа, Г. Гансен, П. Ферлонг, Дж. Грегор. Наше дослідження враховує історико-парадигмальні підходи названих авторів та розвиває їх в онтологічному ключі, а також доповнює компаративними екскурсами, не тільки прослідковуючи специфічні риси інтегрального традиціоналізму і філософських напрямних «консервативної революції», але й формулюючи їхню спільність у межах інтелектуального поля *philosophia perennis*.

Інтегральний традиціоналізм як предмет наукового розгляду представлений у роботах українських дослідників Ю. Завгороднього,

С. Капранова, О. Гуцуляка, О. Маслака, Е. Юрченка, О. Семеняки, І. Загребельного, В. Гайдая, Р. Халікова, А. Середіна, А. Волошина. Дисертація враховує положення ряду українських досліджень феномену *philosophia perennis* (Л. Ушкалов), консерватизму (А. Єрмоленко, В. Жмир, Ю. Терещенко, В. Артюх), міфологічної свідомості (І. Чорний) та донаукових логічних структур (М. Попович), феномену нігілізму (Т. Лютий) та ірраціонального у філософії (В. Лях, Н. Хамітов, В. Менжулін, А. Дондюк), постмодернової раціональності (О. Соболев, В. Загороднюк) і посткласичних методологій (І. Бойченко, В. Кізіма), гуманітарних (М. Марчук), софійних (С. Кримський, В. Горський) та духовно-практичних вимірів людського буття (В. Шинкарук, В. Табачковський, Л. Ситніченко, А. Колодний, О. Кисельов, Г. Коваadlo, Л. Солонько, Є. Андрос, Г. Шалашенко).

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертацію виконано у відділі філософської антропології Інституту філософії ім. Г. Сковороди Національної академії наук України в рамках теми відділу «Антропокультурні чинники європейського вибору України» (державна реєстрація № 0107U012488).

Мета і завдання дослідження полягають у філософській ревізії інтегрального традиціоналізму в онтологічному ключі, його співвіднесенні з неокласичними та посткласичними онтологіями, формулюванні на основі традиціоналістського універсалізму метаконцепції *philosophia perennis*. Мета досягається шляхом аналізу основоположних текстів традиціоналізму, виявлення основ традиціоналістської онтології і її порівняння з аналогами в неокласичній філософії, релятивізації традиціоналістського догматизму та артикуляції ширшого переніалістського контексту як творчого розвитку традиціоналістських та консервативно-революційних ідей. Основними завданнями таким чином є:

- 1) філософська реабілітація інтегрального традиціоналізму, внесення його в контекст академічних досліджень;
- 2) окреслення зв'язків традиціоналізму з неокласичними онтологіями, виявлення міри його приналежності до пізньомодернового дискурсу;
- 3) визначення актуальності традиціоналістських стратегій у ключі їхніх відмінностей як від класичних, так і посткласичних філософій;
- 4) окреслення перспектив творчого переосмислення традиціоналістських ідей у контексті формулювання переніалістського дискурсу.

Об'єктом дослідження є онтологія інтегрального традиціоналізму та суміжних з ним неокласичних філософій.

Предметом дослідження є проблема співвідношення

інтегрального традиціоналізму з ідеями «консервативної революції» та артикуляції переніалістського інтелектуального поля у філософії.

Методи дослідження. Методологія роботи засновується на комбінації компаративістського підходу, методу структурного аналізу в якості інструменту виявлення спільного онтологічного базису як течій інтегрального традиціоналізму, так і суміжних з ними філософій «консервативної революції» та ін. Враховуючи установку традиціоналізму на герметизм, виклад його ортодоксальної версії підпорядковано експлікації предмету в його внутрішній логіці та теоретичних основах. У той же час негомогенність самого традиціоналістського дискурсу обґрунтовує широкі компаративні екскурси у філософські течії, з якими традиціоналізм пов'язаний спільним історичним та ідейним контекстом. Виявлення їхніх явних та опосередкованих впливів одне на одного, як і незалежна зверненість до спільної проблематики, відкриті в порівняльному огляді та історичній реконструкції, ведуть до глибшого структурного аналізу всього онтологічного поля, до яких належать інтегральний традиціоналізм, фундаментальна онтологія та «консервативна революція», і таким чином формулюється концепція інтелектуального феномену переніалізму як актуалізації надісторичної *philosophia perennis*. Переніалістська філософія, інтерпретована недогматично та плюрально, розглядається як комплексна консервативна альтернатива в рамках класичної, некласичної та посткласичної онтологій.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у введенні у філософський розгляд онтологічної проблематики інтегрального традиціоналізму в якості окремої теми, котра дозволяє не лише ретроспективно окреслити характер ревізії модернових онтологій у сер. ХХ ст., але й виявити актуальність традиціоналістського та, ширше, переніалістського проектів у якості альтернативи до основної посткласичної лінії критики модерну. Наукова новизна конкретизується наступними положеннями:

- встановлено, що феномен інтегрального традиціоналізму як філософської школи належить до некласичного типу філософування, і у своїй ортодоксальній та неортодоксальній версіях є аналогом філософій «консервативної революції», фундаментальної онтології та ін. консервативних проектів сер. ХХ ст.;

- на основі досліджуваного матеріалу виокремлено та систематизовано онтологічну складову традиціоналізму (розгляд буття одночасно як ідеї і процесу), виявлено її діалектичну природу та глибинну пов'язаність зі сферою гносеології (ототожнення пізнання і буття), проаналізовано внутрішні чинники еволюції традиціоналістської думки у напрямі синтезу онтологічної та антропологічної проблематики;

- на основі широких порівняльних екскурсів та структурного аналізу традиціоналізму як школи думки виявлено негомогенність його онтології та виявлено модернові витoki традиціоналістської філософії, на основі чого спростовано претензії ряду традиціоналістів на об'єктно-догматичне представлення домодернної онтологічної парадигми;

- з'ясовано, що онтологічна програма інтегрального традиціоналізму, попри властиву їй специфіку, резонує не лише з некласичними, але й з низкою класичних та посткласичних філософій, а також з результатами структуралістських досліджень архаїчної парадигми, на основі чого можна зробити висновок про їхню гомологічність на противагу декларованій гомогенності (де шпенглеровий термін «гомологічність» розуміється в перенесенні на аналіз інтелектуальних дискурсів);

- гомологічність окреслених філософських дискурсів на прикладі інтегрального традиціоналізму, «консервативної революції» та фундаментальної онтології підсумовано в концепції інтелектуального поля переніалізму як комплексу історичних виявів ідеї універсальної *philosophia perennis*;

- трансісторичне переніалістське поле розглянуто в якості підстави релятивізації антагонізмів премодернної, модернної і постмодернної онтологічних парадигм, що дозволяє його використання в якості плюрального та несуперечливого інтелектуального підходу;

- виявлено, що традиціоналістська деконструкція проекту модерну слугує не лише інструментом критики, але й переосмислення парадигмальних основ модернізму, повороту до його метафізичних витоків у контексті гетеродоксального «посттрадиціоналізму» як синтезу радикальних модерністських та постмодерністських установок.

Теоретичне і практичне значення одержаних результатів полягає в переосмисленні некласичної критики європейської модернної філософії та виявленні її нереалізованих напрямків, як і альтернативних підходів до її рецепції в постмодернову добу. Теоретичні положення, матеріали та результати дослідження є внеском у вивчення повороту в осмисленні проблеми та історії буття на зламі модернної і постмодернної епох, розкривають перспективи формулювання нових онтологічних теорій на поч. ХХІ ст. Результати дисертаційного дослідження можуть бути використані в практиці викладання історії філософії, онтології, гносеології та філософської антропології, структуралізму, історії та теорії консервативних рухів.

Апробація результатів дисертації. Головні положення та результати дисертаційного дослідження представлені у п'яти статтях в

українських фахових виданнях, чотирьох додаткових статтях в українських та зарубіжних наукових виданнях (загальний обсяг 5,28 друкованих аркуша) та шести тезах доповідей у збірниках матеріалів всеукраїнських та міжнародних наукових конференцій. Окремі ідеї та теоретичні положення роботи було викладено у відкритих лекціях у Чернівецькому національному університеті ім. Ю. Федьковича у 2009-2011 рр., у виступах на наукових та науково-практичних конференціях і круглих столах: V Міжнародна студентсько-аспірантська конференція «Філософія: нове покоління. Критика як філософська настанова» (Київ, лютий 2010 р.), IV Міжнародна наукова конференція «Л.С. Виготський і сучасна культурно-історична психологія: проблеми розвитку особистості в мінливому світі» (Гомель, жовтень 2010 р.), Науково-практична конференція «Українська наукова термінологія. Суспільні та гуманітарні науки» (Київ, листопад 2010 р.), II Міжнародна конференція молодих вчених HSS-2010 (Львів, листопад 2010 р.), VI Всеукраїнська студентсько-аспірантська філософська конференція «Філософія: нове покоління. Філософії та науки» (Київ, березень 2011 р.), Міжнародна наукова конференція «Гуманітарно-наукове знання: становлення парадигми» (Чернівці, жовтень 2011 р.), Міжнародна конференція «Проти пост-модернового світу» (Москва, жовтень 2011 р.), Круглий стіл «Традиція і традиціоналізм» (Донецьк, листопад 2011 р.), Міжнародна наукова конференція «XXIV Читання, присвячені пам'яті засновника Львівсько-Варшавської філософської школи Казимира Твардовського» (Львів, лютий 2012 р.) та ін.

Структура дисертації. Мета дослідження, його головні завдання та методологічні засади визначили структуру дисертаційної роботи. Дисертація містить вступ, три розділи, висновки та список використаних джерел. Обсяг основного тексту дисертації – 192 сторінки, список використаних джерел – 19 сторінок. Список використаних джерел налічує 221 позицію, серед них 65 – іноземними мовами.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У **Вступі** обґрунтовано актуальність теми дисертації, стан наукової розробки проблеми, встановлено зв'язок з науковими програмами, планами, темами, розкрито мету й головні дослідницькі завдання, описано методологічні засади дослідження, сформульовано наукову новизну, теоретичне і практичне значення розвідки, наведено відомості про апробацію результатів дисертації, подано інформацію про публікації, в яких висвітлено основні положення роботи.

Розділ 1. Огляд літератури та обґрунтування методології дослідження визначає стан розробки проблеми та подальші напрями

роботи, окреслює підходи розкриття традиціоналістського погляду на онтологію та його співвідношення з інтелектуальним полем *philosophia perennis*.

У **підрозділі 1.1 Головні гіпотези та методологія дослідження** ставиться проблема розгляду феномену інтегрального традиціоналізму в онтологічному ключі, аналізу його еволюційної генези та пов'язаності з некласичними онтологіями пізнього модерну. На основі критичного аналізу традиціоналізму та синтезу його ідей з іншими філософськими течіями ставиться проблема висвітлення прямого або опосередкованого впливу інтегрально-традиціоналістської думки на становлення нового академічного мислення – серед іншого з'ясувавши відношення самого традиціоналізму до проекту модерну, вперше розглянувши феномен генонівської філософії як інваріант модернової самокритики. Об'єкт дослідження обмежується творчістю двох ключових фігур традиціоналізму – Р. Генона та Ю. Еволи, акцентується онтологічна складова їхньої філософії в діахронічній перспективі. Методологія дослідження засновується визначально на експлікації внутрішньої логіки інтегрального традиціоналізму та проведенні структурного аналізу його дискурсу як окремого інтелектуального феномену. Поряд з цим наголошується паралельний компаративний аналіз традиціоналістських та некласичних філософських установок. На третьому етапі дослідження здійснюється опис і структуризація традиціоналістського ідейного спадку, а в ході структурного аналізу доводиться гіпотеза про фундаментальну неоднорідність традиціоналізму та формулювання особливого, «традиційного» типу суб'єктності як нероздільності актора буття та його онтологічної ситуації. Результатом роботи заявляється формулювання онтологічного поля переніалізму, що не тільки включає в себе філософію традиціоналізму, але одночасно переважає її як інтелектуальний простір, на якому ті чи інші форми традиціоналізмів узагалі можуть проявлятися та артикулювати себе. Переніалістська установка розуміється як метаонтологічна позиція спрямованості до «вічного», «істинного» та «безумовного».

У **підрозділі 1.2. Огляд джерел та ключових концептів** здійснюється огляд головних джерел дослідження. Серед філософського спадку Р. Генона та Ю. Еволи виокремлюються книги, в яких онтологічна проблематика артикульована найчіткіше, на прикладі їхньої бібліографії аналізуються історичні етапи становлення традиціоналістської думки. Окрім першоджерел, критично розглядаються праці західних, російських та українських дослідників, аналізуються головні концепти їхніх наукових розвідок, дається оцінка стану розробленості онтологічної проблематики традиціоналізму, акцентується необхідність її детальнішого огляду в даному

дисертаційному дослідженні.

У *підрозділі 1.3. Традиція і модерн як парадигмальні константи інтегрального традиціоналізму* вводяться базові поняття традиціоналізму, діалектика яких формує скелет традиціоналістської онтології. З'ясовується те, що таке «Традиція» з великої літери як її розуміє школа інтегрального традиціоналізму та, відповідно, сутнісне значення самого «традиціоналізму» як специфічно генонівської школи думки. Паралельно з експлікацією «Традиції» як онтологічної парадигми дається огляд генонівському розумінню модерну в парадигмальному зрізі, наголошується на особливій термінологічності вжитку даних понять у традиціоналістському дискурсі. Наводяться полісемічні зв'язки «Традиції» з поняттями «мови», «міфу», «метанарративу» та одночасним розумінням Традиції як парадигматичного втілення трансцендентного Принципу і Закону (лат. *Lex regennis*). Розуміння Традиції як парадигми та водночас темпорального кореляту «Золотого віку» повноти позитивних можливостей буття стає підставою проведення водорозділу між термінами «Традиція» (з великої літери) і «традиція» (з малої літери), де остання виступає в якості часткового, суб'єктивованого, детермінованого історичним процесом та ін. факторами втілення Традиції з великої літери. Вичленення школою традиціоналізму універсальної парадигми, визначального концепту традиційної свідомості і традиційної цивілізації, проникнення в її глибинні структури та закони функціонування дозволяє випрацювати єдиний метод дослідження традиційного світу in abstracto.

Розділ 2. Традиційна та модернова онтології в дискурсі інтегрального традиціоналізму детально розкриває діалектику традиційного і модернового крізь призму генонівського викладу онтології, на прикладі виділених понятійних пар широко експлікується традиціоналістська критика модерну.

У *підрозділі 2.1. Холістська реальність і циклічний час як виміри традиційної онтології* аналізуються два полярних підходи до опису реальності – «кількісний» та «якісний», котрі узагальнено співвідносяться з традиційною та модерною парадигмами. Терміном «холізм» визначається характерне для представників традиціоналістської школи сприйняття цілісності та недискретності всіх проявів реальності, багатоманітності, органічно звідної до універсального Першопринципу, що, у свою чергу, означає розгляд реальності як чогось принципово гомологічного, взаємопов'язаного в усіх своїх множинних проявах, навіть формально антитетичних. Сутність перцептивного традиціоналістського сприйняття дійсності окреслена поняттями чистого споглядання та ототожнення із об'єктом вивчення – що передбачає не стільки абстрактно-концептуальний,

скільки безпосередньо-досвідний рівень. Традиціоналістський підхід до опису реальності виявляє себе як класичний європейський «логоцентризм» у його найбільш фундаментальному значенні, де під «логосом» розуміються не людиномірні ідеали блага, істини чи раціональності, рівно як і не релігійні концепти особистісного Бога – але істина як щось безумовне і переважаюче людську суб'єктивність («вічна істина»), чиста абсолютність як принцип, вищий за антропоморфні чи символічні міфологічні репрезентації. З'ясовується, що у площині онтології корелятом холізму в традиціоналізмі виступає уявлення про циклічність часу.

У *підрозділі 2.2. Сакральне і профанне як модуси якісної градації буття* розглянуто дві діалектично пов'язані модальності буття в дискурсі інтегрального традиціоналізму. Показано, що сакральним у традиціоналізмі виступає будь-який феномен емпіричного світу та суб'єктивної реальності в його розгляді в цілісному ієрархічному зв'язку із сукупністю всіх інших явищ, рівнів і форм маніфестації буття, що на найвищому щаблі завершується реальністю чистої божественної свідомості, абстрактно сформульованої як «Чисте Буття» або «Абсолютна Сутність». Подібне бачення дійсності виступає в традиціоналізмі основою ієрархізації та систематизації будь-якого пізнання. Традиціоналізм протиставляє «профанній» науці та новим формам пізнання – «священні» науки як цілісний та багаторівнений комплекс знань, пов'язаний єдиним сакральним знаменником та структурований відповідно до рівня своєї наближеності чи віддаленості від нього: «радіальна» ієрархізація знання струнко впорядковує саму реальність, подаючи її як Ціле, що регулюється єдиним і водночас багатопроярним метафізичним Принципом.

У *підрозділі 2.3. Знання і буття в контексті холістської парадигми. Термінологічна деконструкція* проаналізовано зв'язок між сферами гносеології та онтології в традиціоналізмі, взаємодоповнюваність та репрезентацію ними універсальної Цілості. Таке розуміння, з одного боку, характеризується як догматизація та субординація знання, його багато в чому схоластичне по духу приведення у відповідність до постулатів традиційної метафізики як засіб верифікації – проте водночас із поправкою на регулярний ініціативний досвід як на засіб пізнання по формулі «знати = бути». Практично це означає не лише можливість волонтаристського абстрагування від парадигмальної матриці в часі її трансформації і такого ж волонтаристського переходу до іншої парадигми, але й повторне «зачаклування» модерну через виявлення та реабілітацію в його структурі прихованих архаїчних пластів. Важливим ввідним методом традиціоналізму в огляді модерну стає ревізія не лише

картезіанської онтології, її ідей, логіки функціонування., але й самої мови вираження: Р. Генон та його послідовники вдаються до методу, який можна вважати пропедевтикою деконструкції, і в цьому сенсі розпочинають філософування з переосмислення та реактуалізації філософської термінології – зокрема, з дистинкції понять «онтологія» (знання про сферу становлення) та «метафізика» (знання безумовних принципів). До переліку цих понять належать у тому числі такі фундаментальні для традиціоналізму, як «метафізика», «суб'єкт», «об'єкт», «трансцендентне», «іманентне», «езотеричне», «екзотеричне», а також, у значній мірі, і поняття «філософія» та «наука». Генонівська методологія широко ілюструється порівняльними екскурсами в подібні моделі гайдегерівської фундаментальної онтології, котра, поряд із традиціоналізмом, розглядається як інваріант переніалістського поля.

У **підрозділі 2.4. Трансцендентне та іманентне як два аспекти буттєвого геіштальту. Coincidentia oppositorum** деталізовано поділ у традиціоналізмі різних онтологічних рівнів на дві умовні «групи» – область принципів («трансцендентне») та область становлення («іманентне»). Ці терміни складають основу всього пов'язаного з ними понятійного апарату, заснованого на діалектичних парах (Традиція-Сучасність, Схід-Захід, сакральне-профанне, знання-дія, etc.), що розкривають двояку – і в той же час об'єднану спільним знаменником природу буття. Водночас ця умовна «сума», «цілість» на основі архаїчних міфологічних та релігійних доктрин розглядається в традиціоналістській філософії не як хаотичний набір буттєвих модальностей, але згідно строгої ієрархії. Аналогічна дистинкція двох планів, демонструється на прикладі М. Гайдегера і його пізнішого онтологічного розрізнення не лише «буття» і «сущого», але й в диверсифікації поняття самого буття на *das Sein* і *das Seyn*. Споглядання трансцендентних вимірів реальності, інтерпретоване в неоплатонічному ключі, як одна із форм пізнання ортодоксальним традиціоналізмом розцінюється як «безпосереднє» на противагу чисто логічній раціональності Нового часу, базованій на силі абстрактних доведень і розмов (фр. *le discours*).

У **підрозділі 2.5. Інтелектуальна інтуїція і знаково-символічна репрезентація буття в онтології традиціоналізму** генонівський погляд на гносеологію пов'язується з холістським виміром буття. Проаналізовано метод «інтелектуальної інтуїції» як безпосередній інструмент метафізичного пізнання та одночасно онтологічної трансформації через проникнення у сферу сутностей. Прослідковується специфіка генонівського трактування цього терміну, традиціоналістське розуміння *intuitio intellectualis* розглядається як спроба подолання редукціоністського модерністського

раціоцентризму з одного боку – та субраціонального інтуїтивізму з іншого, що є одночасно розширенням як меж пізнаваного, так і границь самого пізнання. Гносеологічний висновок традиціоналізму декларує здатність людини за особливих умов досягнути дійсність у цілому, включаючи видимо трансцендентні, «закриті» сфери, долаючи при цьому власну обумовленість та змінюючи екзистенційний статус. Зв'язуючими елементами для збереження та передачі знання в традиційній онтологічній парадигмі розглядаються не слова, а першочергово символи і знаки. Для традиціоналізму символ виступає не лише як спосіб передачі інформації, закладеної в ньому, але і як інструмент самого пізнання, націлений на формування знання, відкриття його при допомозі знаків як певних інтелектуальних опор.

У **підрозділі 2.6. Езотеричне та екзотеричне знання як кореляти метафізичного та онтологічного вимірів буття** співвідносяться двоякі сфери онтологічної та гносеологічної репрезентації. Виявлено смисл езотеричного та екзотеричного в розумінні інтегрального традиціоналізму, відмінності між цими формами знання та ступінь їхньої співвіднесеності із сакральним (цілним, традиційним) та профанним (партикулярним, сучасним), а також ієрархічну пов'язаність. З'ясовано підстави пріоризації «споглядання» та теоретичного знання перед знанням практичним та дискурсивним у контексті їхньої співвіднесеності з різними онтологічними рівнями. Езотеричне знання, як його інтерпретує традиціоналізм, відтак зводиться до принципів, тобто до чистої метафізики та універсального знання як такого, означуючи область знання-як-буття в якості антитези до дії-як-сущого, межа між якими проводиться в Р. Генона з тією ж послідовністю, що й у філософії М. Гайдегера.

У **підрозділі 2.7. Знання і дія як дві форми онтологічної репрезентації** підсумовано попередні екскурси та проведено дистинкцію між двома типами культур – «східною» та «західною», виявлено онтологічний фундамент обширної критики західного логоцентризму в працях основоположників інтегрального традиціоналізму. Одночасно на матеріалі філософії Ф. Ніцше, М. Гайдегера та Е. Юнгера окреслено підстави повороту в традиціоналістській думці в бік консервативно-революційних методологій, конструктивного переосмислення модерну як парадигми.

Розділ 3. Неортодоксальні онтологічні виміри *philosophia perennis* розкриває еволюційну динаміку традиціоналістської школи в післявоєнний період та нові філософські синтети, характеризовані в якості неортодоксальних стратегій. Зближення традиціоналізму Ю. Еволи з фундаментальною онтологією та філософією «консервативної революції» розглядається як підстава виявлення

ширшого переніалістського онтологічного поля.

У *підрозділі 3.1. Метафізичні підстави нового онтологічного дискурсу в неортодоксальному традиціоналізмі* окреслено зв'язок між ортодоксальним та неортодоксальним традиціоналістськими поглядами на онтологічну ситуацію на зламі модерної і постмодерної епох. Виявлено логічні підстави специфічних інтерпретацій «об'єктивно-ідеалістичної» генонівської філософії у творчості Ю. Еволи та їхню внутрішню взаємопов'язаність. Видимі розбіжності обох підходів розглядаються як такі, що не суперечать цілісній та плюральной логіці традиціоналізму, виявляючи водночас нові горизонти її прикладення. Аналізуються віхові праці представників інтегрального традиціоналізму і «консервативної революції», котрі суміщають різні сторони єдиного переніалістського онтологічного поля, обґрунтовується тотожність «традиційної» та «консервативно-революційної» суб'єктності, що у філософії Ю. Еволи знаходить вираження в ідеї «диференційованої людини» як нової онтологічної вісі.

У *підрозділі 3.2. «Тип» як характеристика традиційної суб'єктності в онтологічній ситуації постсучасності* аналізуються специфічні риси консервативно-революційного актора в умовах посттрадиційного світу. «Тип» як аналог героїчної ролі або архетипу протиставляється як модерновій індивідуальності, так і постмодерновим теоріям ризоматичної свідомості та дезінтеграції трансцендентальної суб'єктності. Проводиться широке порівняння ідей пізнього Ю. Еволи, Ф. Ніцше та Е. Юнгера, на основі паралелізму їхніх теорій озвучується гіпотеза про паралелізм самих онтологічних структур *philosophia perennis* як загального поля традиціоналістської, консервативної та консервативно-революційної думки. В такому підході одночасно проглядаються риси модернізації неортодоксального традиціоналізму та абсорбація ним, у переосмисленому ключі, ряду питомо модернових характеристик, котрі пізніше стають базою для становлення апологетичних посттрадиціоналістських ревізій модерну.

У *підрозділі 3.3. Переніалістський синтез метафізичного та антропологічного у фігурі «диференційованого» суб'єкта* аналізується сходження антропологічної та онтологічної проблематики в пізньому традиціоналістському дискурсі, їхня взаємопов'язаність та паралелі з подібними віховими поворотами у фундаментальній онтології, феноменології та філософії екзистенціалізму. Значення персонального досвіду переживання буття, на якому акцентує Ю. Евола, виступає ареною, на якій розігрується фінальний акт онтології – як одночасно історії буття – та історії самої людини, її особистого буття тут-і-тепер, її душі як мікрокосмічного

дзеркала універсальної полярності, екстрапольованої на парадигмальну полярність буття, реалізовану в поступі історії. В якості вісі, що в умовах посттрадиційності пов'язує людське буття із сакральним виміром, розглядається декларована Ю. Еволою «внутрішня трансцендентність» як метафізична підстава буття як такого.

У *підрозділі 3.4. Онтологічна модель переніалізму як неокласична альтернатива модернізму і постмодернізму* висновується теорія спільного, умовно «класичного» чи «консервативного» метафізичного поля, до якого свідомо чи інтуїтивно апелюють представники обох напрямів традиціоналізму та «консервативної революції», виражаючи його на перший погляд парадоксальною палітрою синтезів і завідомо суперечливих позицій, двозначність яких тим не менше знімається холістською логікою переніалізму. Відносячи до *philosophia perennis* практично всю традицію класичного філософування, поняття «переніалізму» одночасно розототожнюється з його постмодерністським окресленням в якості «логоцентризму». Фундаментальна онтологія М. Гайдегера, філософія «консервативної революції» та ін. позиціонуються в якості інваріантів переніалістського поля, а відтак такими, що врівноважують односторонність генонівського традиціоналізму, акцентуючи його вторинні аспекти та зберігаючи несуперечливість цілісній – одночасно моністській та плюральной – онтології *philosophia perennis* як синтезу різних установок під знаком метафізичного універсалізму.

У **Висновках** відображено головні результати дисертаційного дослідження. На основі філософської творчості Р. Генона та Ю. Еволи представлено школу інтегрального традиціоналізму в її діахронічному розвитку, виявлено її онтологічні перспективи та здійснено роботу з порівняння традиціоналістської і неокласичної філософій. Було запропоновано концепцію єдиного інтелектуального поля *philosophia perennis*, до якого віднесено інтегральний традиціоналізм як частковий випадок, а відтак і обґрунтовано можливості евристичних інтерпретацій традиціоналістського спадку – зокрема, в ключі синтезу з фундаментальною онтологією і, ширше, консервативно-революційною філософією, в рамках яких розглядалися онтологічні дискурси М. Гайдегера та Е. Юнгера, котрі слугували відправними точками критики традиціоналістського універсалізму. Виявивши на прикладі праць традиціоналістів і неокласичних філософів ключові подібності та відмінності між ними, з інтегральним традиціоналізмом було співвіднесено ідею Ю. Габермаса про самокритичну рефлексивність модерну як його конституюючу ознаку, та здійснено спробу висвітлити традиціоналістську філософію як частину модернового дискурсу, на основі якої проведено роботу з

деконструкції генонівського та післягенонівського філософування. На основі розгляду традиціоналістської онтології як прояву онтології переніалістської, а відтак і як інваріанту неklasичного філософування, в роботі було виявлено ряд конструктивних моментів традиціоналістської критики модерну, що можуть слугувати базисом для формування новітньої філософської метапозиції стосовно і просвітницької версії модернізму, і радикальних форм постмодерністської критики класичної філософії та класичних онтологій. Подібну позицію віднесено до означеного в дослідженні переніалістського поля, і таким чином відмовлено її догматичним формулюванням на зразок генонівських. На підставі еволівсько-гайдегерівських прочитань указано на необхідну плуральність та амбівалентність подібної установки.

В якості перспективного дослідження було в загальних рисах окреслено і специфіку переходу «традиційної» суб'єктності в суб'єктність «традиціоналістську», а з нею і трансгресії інтегрального традиціоналізму (і переніалізму в цілому) в метафізичний модернізм, який у силу своєї ідейної генези класифікований як «посттрадиціоналізм». Здатність же як традиціоналістського, так і консервативно-революційного дискурсів трансмутувати у власні філософські антитези констатовано як підтвердження перманентного відтворення модернових онтологічних парадигм, з яких можна висувати їхню метафізичну вкоріненість у людській екзистенції, нероздільність сутнісно «людського» та гуманістичного, «людського» і самокритичного з відповідною настановою до сумніву – як і внутрішнього тяжіння до універсальних істини та смислу як необхідних орієнтирів, спрямовуючих та одночасно конституюючих цілісність людського буття у світі – при їхній же постійній критичній деструкції. Інтегральний традиціоналізм у якості перспективного поля досліджень позиціоновано відправною точкою не лише в переоцінці премодернових онтологій, на чому зосереджувалась переважна частина дослідників, близьких до структуралізму, але й у формулюванні альтернатив пост-сучасного світу – з необхідністю не тільки консервативних (як прямий розвиток традиціоналістських підходів), але й революційно-модернових (як перегляд традиційних онтологічних констант в суб'єктній оптиці посттрадиціоналізму), разом зі встановленням їхніх метафізичних координат на карті *philosophia perennis* – і за її межами.

СПИСОК ПРАЦЬ, ОПУБЛІКОВАНИХ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті в наукових фахових виданнях:

1. *Вишинський С.* Проблеми філософської ідентифікації школи інтегрального традиціоналізму / Святослав Вишинський // Науковий вісник Чернівецького університету. Філософія. Збірник наукових праць. — 2010. — Вип. 504—505. — С. 48—53. (0,6 др. арк.)
2. *Вишинський С.* Темпоральні виміри інтегрального традиціоналізму / Святослав Вишинський // Наукові записки. Серія «Філософія». — 2010. — Вип. 7. — С. 116—123. (0,46 др. арк.)
3. *Вишинський С.* Доля буття у дзеркалі фундаментальної онтології та інтегрального традиціоналізму / Святослав Вишинський // Мультиверсум. Філософський альманах. — 2011. — Вип. 9 (107). — С. 188—200. (0,74 др. арк.)
4. *Вишинський С.* Критична рецепція філософії модерну в дискурсі інтегрального традиціоналізму / Святослав Вишинський // Мультиверсум. Філософський альманах. — 2011. — Спецвип. до Дня знань. — С. 115—126. (0,63 др. арк.)
5. *Вишинський С.* Рецепція інтегрального традиціоналізму в західній академічній філософії / Святослав Вишинський // Мультиверсум. Філософський альманах. — 2012. — Вип. 3 (111). — С. 55—64. (0,56 др. арк.)
6. *Вышинский С.* Трансгрессивный традиционализм. Генезис радикальной субъектности / Святослав Вышинский // Традиция. — 2012. — Вип. 4. — С. 80—98. (0,85 др. арк.)

Додаткові статті в наукових виданнях:

7. *Вишинський С.* Демократія та егалітаризм у перспективі інтегрально-традиціоналістської філософії Юліуса Еволи / Святослав Вишинський // Духовність. Культура. Нація. Збірник наукових статей. — 2010. — Вип. 5. — С. 253—261. (0,5 др. арк.)
8. *Вишинський С.* Традиція і Сучасність у понятійному дискурсі інтегрального традиціоналізму / Святослав Вишинський // Українська наукова термінологія. Збірник матеріалів науково-практичної конференції «Українська наукова термінологія. Суспільні та гуманітарні науки». — К. : Наукова думка, 2010. — № 3. — С. 174—182. (0,55 др. арк.)
9. *Вышинский С.* Рецепция психологических теорий в дискурсе интегрального традиционализма / Святослав Вышинский //

Л.С. Выготский и современная культурно-историческая психология : проблемы развития личности в изменчивом мире. Материалы IV Международной научной конференции. Гомель, 28-29 октября 2010 г. — Гомель : ГГУ им. Ф. Скорины, 2010. — Ч. 1. — С. 12—17. (0,39 др. арк.)

Публікації за матеріалами наукових конференцій:

1. *Вишинський С.* Парадигмальна критика модерну в роботі Рене Генона «Криза сучасного світу» / Святослав Вишинський // V. Критика як філософська настанова. Тези П'ятої Міжнародної студентсько-аспірантської конференції «Філософія. Нове покоління». — К. : НАУКМА, 2010. — С. 31—32. (0,11 др. арк.)
2. *Вишинський С.* Рецепт традиціоналізму в монографії Вільяма Квіна «Єдина Традиція» / Святослав Вишинський // 2ий Міжнародний молодіжний фестиваль науки. Гуманітарні та соціальні науки : Матеріали II Міжнародної конференції молодих вчених HSS-2010. 25-27 листопада, 2010, Україна, Львів. — Львів : Львівська політехніка, 2010. — С. 298—299. (0,24 др. арк.)
3. *Вишинський С.* Критика наукової раціональності у філософії інтегрального традиціоналізму / Святослав Вишинський // VI. Філософія та науки. Тези шостої студентсько-аспірантської міждисциплінарної конференції «Філософія. Нове покоління». — Київ: НАУКМА, 2011. — С. 13—15. (0,11 др. арк.)
4. *Вишинський С.* Поняття метафізики в інтегральному традиціоналізмі Рене Генона / Святослав Вишинський // Гуманітарно-наукове знання : становлення парадигми. Матеріали міжнародної наукової конференції 7-8 жовтня 2011 р., м. Чернівці. — Чернівці : Чернівецький національний університет, 2011. — С. 256—258. (0,16 др. арк.)
5. *Вишинський С.* Інтегральний традиціоналізм і проблема самокритики модерну / Святослав Вишинський // Традиція і традиціоналізм : Матеріали Круглого стола. Донецьк, 11 ноября 2011 года. Посвящается 125-летию со дня рождения Рене Генона. — Донецьк : ІПШ «Наука і освіта», 2011. — С. 6—7. (0,09 др. арк.)
6. *Вишинський С.* Людський мікрокосм у філософії пост-традиціоналізму / Святослав Вишинський // «Людина і світ : способи та аспекти взаємовпливів» (Тези Міжнародної наукової конференції «XXIV Читання, присвячені пам'яті засновника Львівсько-Варшавської філософської школи К. Твардовського», 10-11 лютого 2012 року). — Львів : Ліга-Прес, 2012. — С. 135—137. (0,11 др. арк.)

АНОТАЦІЇ

Вишинський С.Д. Онтологічні виміри інтегрального традиціоналізму. — Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філософських наук за спеціальністю 09.00.01 – онтологія, гносеологія, феноменологія. – Інститут філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, Київ, 2013.

У дисертації на матеріалі філософії Р. Генона та Ю. Еволи розглядаються онтологічні теорії школи інтегрального традиціоналізму, специфіка їхньої історичної еволюції та пов'язаність з консервативно-революційними прочитаннями онтологічної проблематики (на матеріалі Ф. Ніцше, М. Гайдегера, Е. Юнгера). В роботі експліковано онтологію інтегрального традиціоналізму в діахронічній перспективі, виявлено її дуальну структуру, по-різному акцентовану в працях основоположників течії. Дослідження виявляє подібності та відмінності між традиціоналістським і неklasичним філософським дискурсами, а відтак пропонує більш критичний погляд на генонівську філософію, класифіковану як «ортодоксальний традиціоналізм». У контексті конкретизованого прочитання концепції *philosophia perennis* узагальнюються традиціоналістські та консервативно-революційні онтологічні моделі як гомологічні варіанти єдиної у своїй основі рецепції буття, окресленої як «переніалістське поле» філософії. В якості наслідку роботи заявлено проблему модерністської деконструкції традиціоналізму на прикладі класифікованої як «неортодоксальний традиціоналізм» філософської спадщини Ю. Еволи із виявленням перспективи її модерністської еволюції у формі «посттрадиціоналізму».

Ключові слова: інтегральний традиціоналізм, переніалізм, консервативна революція, фундаментальна онтологія, традиція, модерн, постмодерн.

Вышинский С.Д. Онтологические измерения интегрального традиционализма. — Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата философских наук по специальности 09.00.01 – онтология, гносеология, феноменология. – Институт философии имени Г.С. Сковороды НАН Украины, Киев, 2013.

В диссертации на материале философии Р. Генона и Ю. Эволи рассматриваются онтологические теории школы интегрального традиционализма, специфика их исторической эволюции и связь с консервативно-революционными прочтениями онтологической проблематики (на материале Ф. Ницше, М. Хайдеггера, Э. Юнгера). В

работе эксплицирована онтология интегрального традиционализма в диахронической перспективе, выявлена ее дуальная структура, по-разному акцентированная в трудах основоположников течения. В диссертации предпринята работа по выделению ключевых понятийных пар, на разных уровнях отображающих плюральную логику традиционной метафизики. Диалектика традиционалистской онтологии позиционирована как исходное положение в анализе интегрального традиционализма как проекта альтернативного в отношении и модерновой, и постмодерновой философии. Исследование выявляет подобия и отличия между традиционалистским и неклассическим философским дискурсами, и таким образом предлагает более критический взгляд на геноновскую философию, классифицированную как «ортодоксальный традиционализм».

В диссертации детально разбирается логика эволюции онтологических теории Р. Генона в трудах Ю. Эволы, их новейшие интерпретации и связи между ними. Показано, что оба подхода несмотря на внешние отличия исходят из одной и той же обращенности к идее «вечного» и «безусловного», продемонстрирована логика перехода «объективно-идеалистической» метафизики Р. Генона в «субъективно-идеалистическое» философствование Ю. Эволы и условность самого деления традиционной онтологической картины на сферы «объективного» и «субъективного». В работе сформулирована концепция «традиционной субъектности» как единства пост-современного актора бытия и его онтологической ситуации, «дифференцированный человек» на основании концепции «внутренней трансцендентности» рассматривается в качестве новой онтологической оси, альтернативной как модернистским, так и постмодернистским теориям.

В контексте конкретизированного прочтения концепции *philosophia perennis* обобщаются традиционалистские и консервативно-революционные онтологические модели как гомологичные варианты единой в своей основе рецепции бытия, очерченной как «перенниалистское поле» философии. Творческое наследие Р. Генона рассматривается в одном ряду с его эвристическими интерпретациями, представленные версии традиционализмов и консерватизмом показаны как партикулярные проявления перенниалистской логики и перенниалистской онтологии, понимаемых как сумма плюральных позиций, сводимых к общему полю. На основании данной констатации перенниализм и интегральный традиционализм в частности представляются как сумма альтернативных прочтений постмодерновости. В качестве следствия

работы заявлено проблему модернистской деконструкции традиционализма на примере классифицированного как «неортодоксальный традиционализм» философского наследия Ю. Эволы с выявлением перспективы ее модернистской эволюции в форме «посттрадиционализма».

Ключевые слова: интегральный традиционализм, перенниализм, консервативная революция, фундаментальная онтология, традиция, модерн, постмодерн.

Vyshynskiy S.D. Ontological dimensions of integral traditionalism. — Manuscript.

Thesis for a doctoral degree in philosophy, speciality 09.00.01 – ontology, gnoseology, phenomenology. – Institute of Philosophy named after H.S. Skovoroda of National Academy of Science of Ukraine, Kyiv, 2013.

The dissertation deals with the ontological theories of the integral traditionalist school of thought (on the basis of philosophy of R. Guénon and J. Evola), the specific character of its historic evolution and relation to the conservative revolutionary interpretations of the ontological problematics (on the basis of philosophy of F. Nietzsche, M. Heidegger, E. Jünger). The work explicates the integral traditionalist ontology in the diachronic perspective, and reveals its dual structure, differently stressed in the works of the traditionalist school founders. The research shows similarities and differences between traditionalist and non-classical philosophic discourses, and thus offers more critical view on Guénonian philosophy, classified as «orthodox traditionalism». In the context of a more specified interpretation of the *philosophia perennis* concept the traditionalist and conservative revolutionary ontological models are generalized as homological variants of the basically common reception of being, seen as the «perennialist field» in philosophy. Consequently, the dissertation formulates the problem of modernist deconstruction of traditionalism on the example of «non-orthodox traditionalist» philosophy of J. Evola, as well as perspectives of its modernist evolution in the form of «post-traditionalism».

Key words: integral traditionalism, perennialism, Conservative Revolution, fundamental ontology, tradition, modernity, post-modernity.

Підписано до друку 06.09.2013. Формат 60 x 84/16.
Папір офсетний. Друк різнографічний. Ум.-друк. арк. 0,9.
Обл.-вид. арк. 0,9. Тираж 100. Зам. А-030п.
Видавництво та друкарня Чернівецького національного університету
58012, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №891 від 08.04.2002 р.